

Πρόγραμμα LIFE στην Κύπρο

Στοιχεία και αριθμοί

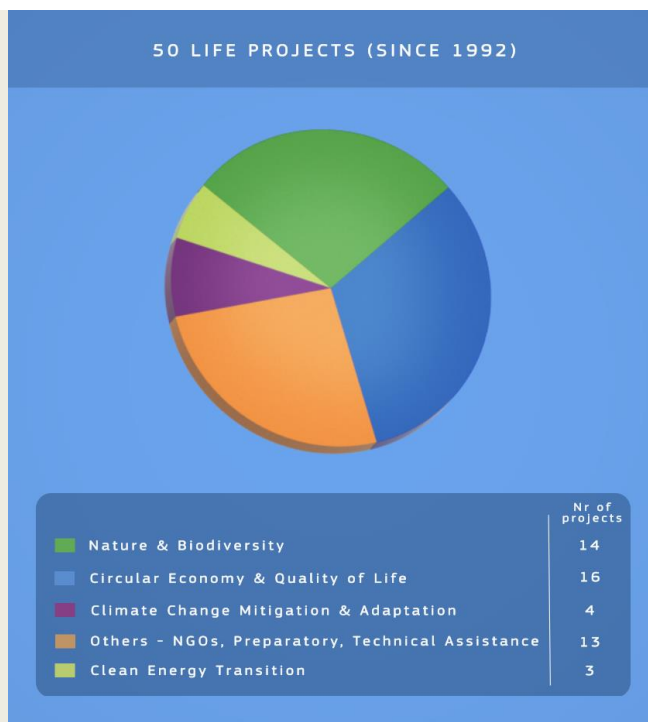
Το Πρόγραμμα LIFE έχει χρηματοδοτήσει 50 έργα στην Κύπρο με 29 συντονιστές δικαιούχους και συνολικό κόστος έργων ύψους 86 εκατ. ευρώ εκ των οποίων τα 50 εκατ. ευρώ συνεισέφερε η ΕΕ

Το Πρόγραμμα LIFE αποτελεί το χρηματοδοτικό μέσο της ΕΕ για το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή. Εφαρμόζεται από το 1992 και έκτοτε έχει συγχρηματοδοτήσει περισσότερα από 5.500 έργα σε ολόκληρη την ΕΕ και τρίτες χώρες, κινητοποιώντας περισσότερα από 12 δισ. ευρώ και συνεισφέροντας περισσότερα από 5 δισ. ευρώ στην προστασία του περιβάλλοντος και του κλίματος. Το πρόγραμμα LIFE συμβάλλει πλήρως στην επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας

Ο προϋπολογισμός για την περίοδο 2021–2027 ανέρχεται σε 5,4 δισ. ευρώ.

Καλύπτονται τα ακόλουθα υπο-προγράμματα(*):

- **Φύση και βιοποικιλότητα**
- **Κυκλική οικονομία και ποιότητα ζωής**
- **Μετριασμός και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή**
- **Μετάβαση σε καθαρές μορφές ενέργειας** (πρώτη πρόσκληση για έργα το 2021) (**)

INVESTMENT IN LIFE PROJECTS IN CYPRUS (€ million)		
	TOTAL INVESTMENT	EU CONTRIBUTION
ALL LIFE projects	86	50
Nature & Biodiversity	34	21
Circular Economy & Quality of Life	36	19.5
Climate Change Mitigation & Adaptation	8.5	5
Others - NGOs, Preparatory, Technical Assistance	6.7	4.4
Clean Energy Transition	0.4	0.3

(* Τα προηγούμενα έργα καθώς και αυτά που έκλεισαν αναφέρονται στο παρόν έγγραφο με την ονοματολογία του νέου Προγράμματος LIFE 2021–2027

(**) Το νέο υποπρόγραμμα Μετάβαση σε Καθαρές Μορφές Ενέργειας (CET) περιλαμβάνει κυρίως πολυ-κρατικά έργα και οι αριθμοί περιλαμβάνουν όλους τους συμμετέχοντες

LIFE Μετριασμός και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

Το υποπρόγραμμα Μετριασμός και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή του LIFE υποστηρίζει δράσεις που συμβάλλουν στην εφαρμογή του πλαισίου πολιτικής για την ενέργεια και το κλίμα έως το 2030 και την εκπλήρωση των δεσμεύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με τη Συμφωνία των Παρισίων για την Κλιματική Αλλαγή. Τα έργα του υποπρογράμματος αυτού θα συμβάλλουν στην οικοδόμηση μιας οικονομίας βασισμένης στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και κλιματικά ανθεκτικής. Σύμφωνα με το υποπρόγραμμα αυτό, τα Στρατηγικά Ολοκληρωμένα Έργα θα υλοποιηθούν σε περιφερειακό, πολυ-περιφερειακό, εθνικό ή υπερεθνικό επίπεδο, περιβαλλοντικές ή κλιματικές στρατηγικές ή σχέδια δράσης που έχουν εκπονήσει οι αρχές των κρατών μελών τα οποία απαιτούνται από συγκεκριμένη νομοθεσία ή πολιτικές της Ένωσης για το περιβάλλον, το κλίμα ή την ενέργεια. Τα έργα αυτά θα διασφαλίσουν επίσης ότι τα ενδιαφερόμενα μέρη συμμετέχουν και προωθούν τον συντονισμό και την κινητοποίηση τουλάχιστον μίας ακόμα ενωσιακής, εθνικής ή ιδιωτικής πηγής χρηματοδότησης.

Μέχρι σήμερα, το υποπρόγραμμα Κλιματική Αλλαγή έχει συγχρηματοδοτήσει τέσσερα έργα στην Κύπρο. Αντιστοιχούν σε συνολικές επενδύσεις ύψους 8,5 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων η Ευρωπαϊκή Ένωση συνεισφέρει τα 5 εκατ. ευρώ.

Τρία έργα του υποπρογράμματος αυτού έχουν ολοκληρωθεί. Το έργο LIFE+ ORGANIKO αξιολόγησε την κατάσταση στην Κύπρο αναφορικά με τον τομέα της βιολογικής γεωργίας και των γεωργικών πρακτικών καθώς και τις τεχνικές αντιδρότητες των ενδιαφερομένων μερών. Το έργο εκπόνησε μια μελέτη με ερωτηματολόγια και επιτόπιες επισκέψεις σε καλλιεργητές βιολογικών προϊόντων, ενώ διοργανώθηκαν και εκπαιδευτικές συναντήσεις με γεωργούς που ενδιαφέρονταν για τη βιολογική γεωργία, σε διάφορα χωριά της Κύπρου. Το έργο UrbanProof αύξησε την ανθεκτικότητα των δήμων στην κλιματική αλλαγή, χάρη στον εξοπλισμό τους με ένα εργαλείο που υποστηρίζει τον προγραμματισμό της προσαρμογής τους στην κλιματική αλλαγή. Βασικός στόχος του έργου LIFE-MEDEA ήταν να καταδείξει τη σκοπιμότητα και την αποτελεσματικότητα μιας στρατηγικής προσαρμογής στις Καταγίδες Σκόνης της Ερήμου (ΚΣΕ) και να βελτιώσει την ενημέρωση των φορέων λήψης αποφάσεων της ΕΕ, παρέχοντας επιτόπια στοιχεία για την υιοθέτηση ενός στρατηγικού σχεδίου μετριασμού των επιπτώσεων στην υγεία των συμβάντων ΚΣΕ στη ΝΑ Ευρώπη. Οι συντονιστές δικαιούχοι των έργων αυτών ήταν το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου αντιστοίχως.

Κύριος στόχος του έργου AgrOassis που συνεχίζεται είναι να συμβάλει στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή του γεωργικού τομέα των δύο χωρών που βρίσκονται στο πιο νοτιοανατολικό άκρο της ΕΕ, την Κύπρο και την Ελλάδα, αλλά και πέραν αυτών.

LIFE Μετάβαση σε καθαρές μορφές ενέργειας

Κεφαλαιοποιώντας τα προγράμματα «Εξυπνη Ενέργεια» (2003-2013) και Ορίζοντας 2020 Ενεργειακή Απόδοση (2014-2020), το υποπρόγραμμα LIFE Μετάβαση σε Καθαρές Μορφές Ενέργειας συνεχίζει να υποστηρίζει την εκπόνηση ενωσιακών πολιτικών στον τομέα της βιώσιμης ενέργειας. Πιο συγκεκριμένα, έχει στόχο να διευκολύνει τη μετάβαση σε μια ενεργειακά αποδοτική οικονομία βασισμένη στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και κλιματικά ανθεκτική σε όλη την Ευρώπη.

Το υποπρόγραμμα LIFE Μετάβαση σε Καθαρές Μορφές Ενέργειας υποστηρίζει έργα στους ακόλουθους πέντε τομείς παρέμβασης:

- 1) οικοδόμηση ενός εθνικού, περιφερειακού και τοπικού πλαισίου πολιτικής που θα υποστηρίξει τη μετάβαση σε καθαρές μορφές ενέργειας,
- 2) επιτάχυνση της ανάπτυξης τεχνολογιών, ψηφιοποίηση, νέες υπηρεσίες και επιχειρηματικά μοντέλα και βελτίωση των σχετικών επαγγελματικών δεξιοτήτων στην αγορά,
- 3) προσέλκυση ιδιωτικής χρηματοδότησης για θέματα βιώσιμης ενέργειας,
- 4) υποστήριξη της ανάπτυξης τοπικών και περιφερειακών επενδυτικών έργων,
- 5) συμμετοχή και ενδυνάμωση των πολιτών στη μετάβαση σε καθαρές μορφές ενέργειας.

Σήμερα, η Κύπρος είναι επικεφαλής εταίρος σε ένα έργο το SMART SQUARE. Το έργο αυτό έχει στόχο την ανάπτυξη και παράδοση κατάλληλων εργαλείων και εφαρμογών που θα συμβάλλουν στην προώθηση και καθιέρωση της αξιολόγησης της ευφύιας των κτιρίων στην Ευρώπη μέσω Δεικτών Ευφυούς Ετοιμότητας. Αντιστοιχεί σε συνολική επένδυση ύψους €0,2 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων η Ευρωπαϊκή Ένωση συνεισφέρει το 95%.

Επίσης, η Κύπρος συμμετέχει σε άλλα δύο έργα Μετάβασης σε Καθαρές Μορφές Ενέργειας, ως εξής: Ενεργειακό Γραφείο Κυπρίων Πολιτών στο έργο SRIZMARKET και Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας στο έργο CAEPBD6. Αντιστοιχούν σε συνολική επένδυση ύψους €0,2 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων η Ευρωπαϊκή Ένωση συνεισφέρει το 95%.

LIFE Φύση και Βιοποικιλότητα

Το υποπρόγραμμα Φύση και Βιοποικιλότητα παρέχει υποστήριξη για τυπικά έργα δράσης για την εκπόνηση, εφαρμογή και προώθηση βέλτιστων πρακτικών σε σχέση με τη φύση και τη βιοποικιλότητα, καθώς και «Στρατηγικά Έργα για τη Φύση». Τα νέα αυτά έργα υποστηρίζουν την επίτευξη των σκοπών της Ένωσης για τη φύση και τη βιοποικιλότητα μέσω της υλοποίησης συνεπών προγραμμάτων δράσης στα κράτη μέλη προκειμένου να ενσωματωθούν οι εν λόγω σκοποί και προτεραιότητες σε άλλες πολιτικές και χρηματοδοτικά μέσα, μεταξύ άλλων μέσω της συντονισμένης εφαρμογής των πλαισίων δράσης προτεραιότητας που εγκρίθηκαν δυνάμει της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

Μέχρι σήμερα, το υποπρόγραμμα LIFE Φύση και Βιοποικιλότητα έχει συγχρηματοδοτήσει 14 έργα στην Κύπρο. Τα έργα αυτά αντιστοιχούν σε συνολική επένδυση ύψους 34 εκατ. ευρώ εκ των οποίων τα 21 εκατ. ευρώ έχει συνεισφέρει η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τα έργα LIFE Φύση που ολοκληρώθηκαν στην Κύπρο υλοποίησαν μέτρα διατήρησης και προστασίας σε πέντε περιοχές του δικτύου Natura 2000 στο νησί, δημιούργησαν ένα δίκτυο μικρο-αποθεμάτων φυτών στην Κύπρο, αποκατέστησαν και διαχειρίστηκαν την ειδική περιοχική προστασίας της Λίμνης Οροκλίνης, βελτίωσαν την κατάσταση διατήρησης του οικοτόπου προτεραιότητας με ενδημικά δάση με *Juniperus spp.*, προώθησαν και επέτρεψαν τη μακροπρόθεσμη διατήρηση των θαμνώνων με *Zyziphus* και των γυψούχων στεπών, βελτίωσαν τις οικολογικές συνθήκες για επιλεγμένα είδη πτηνών που αναφέρονται στο Παράρτημα I της ευρωπαϊκής Οδηγίας για τα Πτηνά που βρίσκονται σε τρεις περιοχές Natura 2000 στην Κύπρο, διατήρησαν τον οικοτόπο προτεραιότητας στην περιοχή του δικτύου Natura 2000 «Κοιλάδα Κέδρων – Κάμπος» σε καλή κατάσταση διατήρησης και συνέβαλαν στην πρόληψη της εισβολής λεοντόψαρων στη Μεσόγειο μέσω της έγκαιρης αντίδρασης και στοχευμένης απομάκρυνσης.

Ένα έργο του υποπρογράμματος αυτού βρίσκεται σε εξέλιξη. Ο γενικός στόχος του έργου «Ζωή με τους Γύπες» (LIFEWithVulturesCY's) είναι να αποτρέψει την εξαφάνιση του Πυρόχρου Γύπα από την Κύπρο και στη συνέχεια να βελτιώσει το καθεστώς διατήρησής του.

Δύο έργα που έκλεισαν συγχρηματοδοτήθηκαν από τις προηγούμενες συνιστώσες Ενημέρωση & Επικοινωνία και Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση. Το έργο BIOforLIFE διεξήγαγε μια ολοκληρωμένη εκστρατεία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης για το ευρύ κοινό με στόχο την ανάσχεση της απώλειας βιοποικιλότητας στην Κύπρο, χρησιμοποιώντας τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, τα κοινωνικά δίκτυα και μια ιστοσελίδα, καθώς και εκδηλώσεις, εκπαιδευτικά μαθήματα, σεμινάρια και δραστηριότητες δικτύωσης. Το έργο iLIFE-TROODOS είχε στόχο την προώθηση της ευαισθητοποίησης του κοινού για την προώθηση των φυσικών αξιών και οικοσυστημικών υπηρεσιών του Εθνικού Δασικού Πάρκου Τροόδου.

Ένα Στρατηγικό Έργο για τη Φύση συγχρηματοδοτήθηκε στην Κύπρο και βρίσκεται ακόμα σε εξέλιξη. Οι στόχοι του έργου LIFE IP Physis συνοψίζονται στη συνέχεια.

Διαχείριση του δικτύου Natura 2000 στην Κύπρο (LIFE IP PHYSIS) LIFE18 IPE/CY/000006

Η Κύπρος συγκαταλέγεται μεταξύ των πέντε κορυφαίων χωρών της ΕΕ σε ό,τι αφορά τις εκτάσεις που καλύπτονται από το δίκτυο Natura 2000 (σχεδόν 29%). Ωστόσο, υπάρχουν κενά γνώσης για πολλά προστατευόμενα είδη και οικοτόπους, ενώ σημαντικός αριθμός σχεδίων διαχείρισης για τις περιοχές Natura 2000 χρειάζεται επικαιροποίηση. Το έργο LIFE IP PHYSIS θα συμβάλει στη διατήρηση σημαντικών οικοτόπων και ειδών μέσω της εφαρμογής του ενοποιημένου Πλαισίου Δράσεων Προτεραιότητας για το δίκτυο Natura 2000 στην Κύπρο. Το έργο θα καλύψει τα κενά γνώσης, θα βελτιώσει τη διακυβέρνηση του δικτύου, θα χρησιμοποιήσει οικοσυστημικές υπηρεσίες και θα υλοποιήσει δράσεις και σχέδια διαχείρισης για τη διατήρηση οικοτόπων και ειδών.

[Περίληψη του έργου](#)

Κυκλική οικονομία και ποιότητα ζωής

Οι δράσεις που υποστηρίζει το υποπρόγραμμα Κυκλική Οικονομία και Ποιότητα Ζωής θα συμβάλλουν στην επίτευξη σημαντικών στόχων της ενωσιακής πολιτικής όπως η μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία, καθώς και στην προστασία και τη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος και της ζωής. Στο πλαίσιο του υποπρογράμματος αυτού, τα Στρατηγικά Ολοκληρωμένα Έργα θα υλοποιηθούν σε περιφερειακή, πολυ-περιφερειακή, εθνική ή υπερεθνική κλίμακα, περιβαλλοντικές ή κλιματικές στρατηγικές ή σχέδια δράσης που έχουν εκπονήσει οι αρχές των κρατών μελών τα οποία απαιτούνται από συγκεκριμένη νομοθεσία ή πολιτικές της Ένωσης για το περιβάλλον, το κλίμα ή την ενέργεια. Τα έργα αυτά θα διασφαλίσουν επίσης ότι τα ενδιαφερόμενα μέρη συμμετέχουν και προωθούν τον συντονισμό και την κινητοποίηση τουλάχιστον μίας ακόμα ενωσιακής, εθνικής ή ιδιωτικής πηγής χρηματοδότησης.

Η συνιστώσα αυτή (πρώην LIFE Περιβάλλον και Αποδοτικότητα των Πόρων και Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση) έχει συγχρηματοδοτήσει μέχρι σήμερα 16 έργα στην Κύπρο, που αντιστοιχούν σε συνολική επένδυση 36 εκατ. ευρώ εκ των οποίων τα 19,5 εκατ. ευρώ έχει συνεισφέρει η ΕΕ.

Τα έργα που ολοκληρώθηκαν αφορούσαν θέματα όπως τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, η βελτίωση της ποιότητας του νερού, η επεξεργασία λυμάτων (κυρίως στον τομέα της οινοποίησης), τα απόβλητα (χρήση απόβλητων λατομείων), ο μετριασμός της κλιματικής αλλαγής (εκτίμηση επιπτώσεων της υιοθέτησης συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών CO₂ στις θαλάσσιες μεταφορές) και η προσαρμογή (αύξηση της προσαρμοστικής ικανότητας της Κύπρου στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής μέσω της ανάπτυξης μιας Εθνικής Στρατηγικής για την Προσαρμογή στην Κλιματική αλλαγή, με τη χρήση μοντέλων), το νερό (ενίσχυση της επιστημονικής βάσης προγραμμάτων ποιότητας υδάτων), η παρακολούθηση της ποιότητας του αέρα (παρακολούθηση σωματιδίων, μοντελοποίηση και διαχείριση), τα βιομηχανικά απόβλητα (παρουσίαση μιας περιβαλλοντικά και οικονομικά βιώσιμης διαδικασίας για τη διαχείριση και επεξεργασία επιστρεφόμενων και ληγμένων γαλακτοκομικών προϊόντων), τα γεωργικά απόβλητα (ανάπτυξη, παρουσίαση και αξιολόγηση ενός ολοκληρωμένου συστήματος επεξεργασίας ζωικών αποβλήτων) και η παροχή ενέργειας (καταδεικνύοντας τον δρόμο για ένα περιβαλλοντικά και οικονομικά βιώσιμο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας στην Κύπρο και την Ευρώπη). Οι συντονιστές δικαιούχοι των έργων ήταν πανεπιστήμια, εθνικές αρχές και μια μεγάλη εταιρεία.

Το έργο LIFE PHARMA-DETOX, που βρίσκεται σε εξέλιξη, έχει στόχο την αποτοξικοποίηση λυμάτων φαρμακοβιομηχανίας αναπτύσσοντας ένα καινοτόμο, οικονομικά βιώσιμο και αποδοτικό σύστημα για τη μετατροπή των φαρμακευτικών ενώσεων που υπάρχουν στα λύματα σε μη τοξικές ουσίες (καινοτόμος διαδικασία αποτοξικοποίησης).

Ένα έργο που έκλεισε συγχρηματοδοτήθηκε από την πρώην συνιστώσα Ενημέρωση και Επικοινωνία. Το έργο LIFE KNOW WASTE προώθησε με επιτυχία τη μείωση-επαναχρησιμοποίηση-ανακύκλωση (3R) στην Κύπρο χάρη σε μια ολοκληρωμένη στρατηγική επικοινωνίας που χρησιμοποίησε τηλεοπτικά και ραδιοφωνικά σποτ, έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο, κοινωνικά δίκτυα και εκπαιδευτικές δραστηριότητες και κατάρτιση. Το έργο LIFE FOODPRINT που βρίσκεται σε εξέλιξη, συγχρηματοδοτήθηκε στο πλαίσιο της πρώην συνιστώσας Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση και Πληροφόρηση, θα υλοποιήσει μια εκστρατεία ευαισθητοποίησης με στόχο τη μείωση των αποβλήτων τροφίμων.

Στην Κύπρο, στο πλαίσιο αυτής της συνιστώσας, συγχρηματοδοτήθηκε ένα Στρατηγικό Ολοκληρωμένο Έργο. Οι στόχοι του έργου LIFE-IP CYzero WASTE περιγράφονται στη συνέχεια.

Αποτροπή της διάθεσης αποβλήτων σε χώρους υγειονομικής ταφής (LIFE-IP CYzero WASTE) LIFE20 IPE/CY/000011

Η Κύπρος έχει ένα από τα υψηλότερα επίπεδα αστικών αποβλήτων ανά κάτοικο στην ΕΕ. Το μεγαλύτερο μέρος κατευθύνεται σε χώρους υγειονομικής ταφής, με ποσοστό ανακύκλωσης μικρότερο του 20%. Διάφοροι παράγοντες εμποδίζουν τη χώρα να επιτύχει τους στόχους της Οδηγίας περί Υγειονομικής Ταφής των Αποβλήτων και του Σχεδίου Δράσης για την Κυκλική Οικονομία.

Γενικός στόχος του έργου LIFE-IP CYzero WASTE είναι να διευκολύνει την πλήρη εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων και της Εθνικής Στρατηγικής Πρόληψης Παραγωγής Αποβλήτων, καλύπτοντας τα βασικά κενά της «Επισκόπησης της Εφαρμογής της Περιβαλλοντικής Πολιτικής για την Κύπρο (2019) και της Έκθεσης Έγκαιρης Προειδοποίησης για την Κύπρο (2018).

Το Τμήμα Περιβάλλοντος του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος της Κύπρου ηγείται του έργου αυτού που περιλαμβάνει πολλά μέτρα όπως η χωριστή συλλογή βιολογικών αποβλήτων σε 50 αγροτικές, ημιαγροτικές και αστικές περιοχές και η βελτίωση της συλλογής ξηρών ανακυκλώσιμων υλικών, όπως χαρτί και μεταλλικά κουτιά, χάρη στη δημιουργία 20 πράσινων περιπτέρων. Επτά πόλεις θα αποκτήσουν κέντρα επαναχρησιμοποίησης/επισκευής καθώς και δίκτυο καταστημάτων επαναχρησιμοποίησης. Επίσης, θα δημιουργηθεί ένα νέο σώμα συντονισμού της διαχείρισης αποβλήτων, ενώ θα πραγματοποιηθεί και εκστρατεία ευαισθητοποίησης σε σημαντικούς ενδιαφερόμενους φορείς, αρχές και το ευρύ κοινό. Επίσης, θα γίνει παρουσίαση ορισμένων συστημάτων «πληρωμής κατά την απόρριψη», τα οποία παράλληλα με τη θέσπιση φόρου υγειονομικής ταφής και τη διευκόλυνση της συντονισμένης χρήσης χρηματοδότησης υψηλότερης των 62 εκατ. ευρώ, θα ενθαρρύνουν τη μετάβαση σε μια πιο κυκλική οικονομία.

[Περίληψη του έργου](#)

Θέλετε να μάθετε περισσότερα για το LIFE;

- **Επισκεφθείτε τον ιστότοπο [LIFE](#) και τη βάση έργων [LIFE](#)**

- **Ακολουθήστε το πρόγραμμα LIFE στα κοινωνικά δίκτυα:**

- **Εγγραφείτε στο Ενημερωτικό Δελτίο του Προγράμματος [LIFE](#) και του [CINEA Clean Energy](#)**

- **Επικοινωνήστε με το Εθνικό Σημείο Επαφής LIFE στη χώρα σας:**

Όνομα: κα Μαριλένα ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ (LIFE Φύση & Βιοποικιλότητα / LIFE Περιβάλλον / LIFE Κυκλική Οικονομία)
κα Χρυστάλλα ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ (LIFE Δράση για το Κλίμα και LIFE Μετάβαση σε Καθαρές Μορφές Ενέργειας)
Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος

Διεύθυνση: CY - 1498 Λευκωσία

Τηλ.: +357 22 408926
+357 22 408925

E-mail : mpapastavrou@environment.moa.gov.cy
cpapastavrou@environment.moa.gov.cy

Website: [Department of Environment](#)

- **Επικοινωνήστε με την Ομάδα Παρακολούθησης NEEMO για την Κύπρο**

NEEMO EEIG

υπόψη κας Γ. Βαλαώρα

Διεύθυνση: Ασκληπιού 14

GR - 10680 ΑΘΗΝΑ

Τηλ.: +30 210 361 00 88

E-mail: prospect@neemo.eu

Έργα LIFE Φύση & Βιοποικιλότητα που συνεχίζονται				
Τίτλος έργου	Αριθμός έργου	Ακρωνύμιο έργου και σύνδεσμος για περίληψη στο διαδίκτυο	Ιστότοπος	Διάρκεια έργου
Διάσωση του Πυρόχρου Γύπα στην Κύπρο μέσα από δράσεις προστασίας και διατήρησης	LIFE18 NAT/CY/001018	LIFEWithVulturesCY	https://birdlifecyprus.org/news-details/in-the-press/life-with-vultures-project-launch	07/2019 -> 07/2023
Διαχείριση του δικτύου NATURA 2000 στην Κύπρο και διαμόρφωση ενός βιώσιμου μέλλοντος	LIFE18 IPE/CY/000006	LIFE IP Physis	https://pandoteira.cy/	11/2019 ->10/2029

Έργα LIFE Κυκλική Οικονομία και Ποιότητα Ζωής που συνεχίζονται				
Τίτλος έργου	Αριθμός έργου	Ακρωνύμιο έργου και σύνδεσμος για περίληψη στο διαδίκτυο	Ιστότοπος	Διάρκεια έργου
Επίδειξη καινοτόμου μεθόδου αποτοξικοποίησης φαρμακευτικών λυμάτων της φαρμακοβιομηχανίας	LIFE20 ENVCYI/000615	LIFE PHARMA-DETOX	X/E	09/2021-> 08/2025
Εκστρατεία ευαισθητοποίησης για την πρόληψη και διαχείριση των αποβλήτων τροφίμων μεταξύ των καταναλωτών και του τομέα εστίασης και τουρισμού	LIFE19 GIE/CY/001166	LIFE FOODPRINT	https://www.foodprintcy.eu/	09/2020-> 04/2023
Έξυπνη παρακολούθηση και αποδοτική μείωση παραγωγής αποβλήτων στην Κύπρο	LIFE20 IPE/CY/000011	LIFE-IP CYzero WASTE	X/E	10/2021-> 09/2029

Έργα LIFE Μετριασμός της Κλιματικής Αλλαγής και Προσαρμογή που συνεχίζονται				
Τίτλος έργου	Αριθμός έργου	Ακρωνύμιο έργου και σύνδεσμος για περίληψη στο διαδίκτυο	Ιστότοπος	Διάρκεια έργου
Μείωση των επιδράσεων των καταιγίδων σκόνης της ερήμου στην υγεία υιοθετώντας στρατηγικές μείωσης της έκθεσης	LIFE16 CCA/CY/000041	LIFE-MEDEA	https://www.life-medea.eu/	09/2017 -> 12/2022
Αναγεννητικές προσεγγίσεις για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή στις γεωργικές περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που είναι επιρρεπείς στην ερημοποίηση	LIFE21-CCA-CY- LIFE AgrOassis/101074 744	LIFE AgrOassis	https://laona.org/the-project-life-agroassis	10/2022 -> 12/2026

Έργα Μετάβασης σε Καθαρές Μορφές Ενέργειας που συνεχίζονται				
Τίτος έργου	Αριθμός έργου	Ακρωνύμιο έργου και σύνδεσμος για περίληψη στο διαδίκτυο	Ιστότοπος	Διάρκεια έργου
Έξυπνα εργαλεία για έξυπνα κτίρια: Ενίσχυση της ευφυΐας των κτιρίων στην Ευρώπη	LIFE21-CET-SMARTREADY-SMART SQUARE/10107724 1	SMART SQUARE	X/E	10/2022 -> 04/2025
Προετοιμάζοντας το έδαφος για την υιοθέτηση του Δείκτη Ευφυούς Ετοιμότητας των κτιρίων στην εθνική νομοθεσία και αγορά	LIFE21-CET-SMARTREADY-SRI2MARKET/1010 77280	SRI2MARKET	X/E	11/2022 -> 10/2025
6 ^ο συντονισμένη δράση για την υποστήριξη κρατών μελών και συμμετεχουσών χωρών στην εφαρμογή της οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων	LIFE21-CET-CA-CAEPBD6/1011020 78	CAEPBD6	X/E	11/2022 -> 10/2027